

שתי מצוות דאורייתא נדירות לפני המעוניין להצטרף ביום שני למנין תפילה בעת צרה, פרטים בסוף העמ'

• מצות התפילה בעת צרה ככתוב: **וְעִבַדְתֶּם אֶת יי אֱלֹהֵיכֶם** שמות פרק כג הרמב"ם למד מכאן חיוב תפילה בכל יום, אף כשאין לו צורך מיוחד. שאר הפוסקים סוברים שחיוב תפילה זה הוא דרבנן, אמנם בעת צרה לכל הפוסקים היא דאורייתא, כמפורש ברמב"ן בסה"מ מ"ע סימן ה' עיי"ש. ובאג"מ א"ח ח"ב סי' כ"ד מבאר חידוש נפלא, שאף לגוי המתפלל בעת צרתו היא מצוה דאורייתא.

• מצות תרועה בחצוצרות בעת צרה, ככתוב: **עֲשֵׂה לך עֲשֵׂה יְצִיאָה וְצוּצְרָת כֶּסֶף** מקשה תעשה אתם והיו לך למקרא העדה ולמסע את- המונות: ובני אהרן הכהנים יתקעו בַּצְּצוּצְרוֹת וְהָיוּ לָכֶם לְזִקְתָּ עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם: **וְכִי-תָבֹאוּ מִלְחָמָה בְּאֶרְצְכֶם עַל-הַצָּר הַצָּר אֶתְכֶם וְהִרְעַתֶּם בַּצְּצוּצְרָת וְנִזְכַּרְתֶּם לְפָנַי יי אֱלֹהֵיכֶם וְנוֹשַׁעְתֶּם מֵאִיְבֵיכֶם:** במדבר פרק י

רמב"ם ספר המצות - עשה נ"ט - היא שציונו לתקוע בחצוצרות במקדש עם הקרבת כל קרבן מקרבני המועדות והוא אמרו ית' וביום שמחתכם ובמועדיכם ובראשי חדשכם ותקעתם בחצוצרת ובבאור אמרו שמצות היום בחצוצרות וכבר התבארו משפטי מצוה זו בספרי וראש השנה ותענית. וכן אנחנו מצווים לתקוע בחצוצרות בעתות הצורך והצרות כשנזעק לפני השם ית' והוא אמרו וכי תבאו מלחמה בארצכם על הצר הצורך אתכם וגו':

רמב"ם הלי תענית פ"א ה"א - מצות עשה מן התורה לזעוק ולהריע בחצוצרות על כל צרה שתבוא על הציבור שנאמר "על הצר הצורך אתכם והרעותם בחצוצרות" (במדבר י ט) כלומר כל דבר שיצר לכם כגון בצורת ודבר וארבה וכיוצא בהן זעקו עליהן והריעו. ב' ודבר זה דרך מדרכי התשובה הוא שבזמן שתבוא צרה ויזעקו לה ויריעו יידעו הכול שבגלל מעשיהם הרעים להן ככתוב "עוונותיכם הטו אלה" (ירמיהו ה כה) וזה הוא שיגרום להם להסיר הצרה מעליהם. ג' אבל אם לא יזעקו ולא יריעו אלא יאמרו דבר זה ממנהג העולם אירע לנו וצרה זו נקרא נקריה הרי זו דרך אכזריות וגורמת להם להידבק במעשיהם הרעים ותוסיף הצרה וצרות אחרות הוא שכתוב בתורה "והלכתם עימי בקרי. והלכתי עימכם בחמת קרי" (ויקרא כו כז) כלומר כשאביא עליכם צרה כדי שתשובו אם תאמרו שהוא קרי אוסיף עליכם חמת אותו קרי. ד' ומדברי סופרים להתענות על כל צרה שתבוא על הציבור עד שירוחמו מן השמיים ובימי התעניות האלו זועקין בתפילות ומתחננים ומריעין בחצוצרות בלבד ואם היו במקדש מריעין בחצוצרות ובשופר השופר מקצר והחצוצרות מאריכות שמצות היום בחצוצרות. ואין תוקעין בחצוצרות ושופר כאחד אלא במקדש שנאמר "בחצוצרות וקול שופר הריעו לפני המלך ה'" (תהילים צח ו).

ועולה מתשובת הרב שטרנבוך לקמן, שיעקר קיום המצוה הזו תלוי - בזעקה כראוי.

כמדויק בפסוק "על הצר הצר אתכם", שצריך לזעוק כפי שזועקים בעת צרה מורגשת.

וזו השאלה:

לכבוד הגאון האדיר מורינו הרב משה שטרנבוך שליט"א שלום וכל טוב

כ"א כסלו ה' תשס"ב, פניה"ק ירושלים תובב"א

אחדשה"ט כראוי וכיאות לרום מעלתו, הריני לשאלו בענין מצוות חצוצרות בימינו. בר"מ הלכות תענית פ"א הל' א' אומר:

"...לזעוק ולהריע בחצוצרות על כל צרה שלא תבוא על הציבור.."

הינה בימים כאלו שרבו הצרות, הי ירחם, יש לשאול, אולי יש להשתדל לקיימה?! אחרי שמתקיים בנו בעו"ה "הצר הצור אתכם" ואחרי ששכר מצוה זו "ונזכרתם לפני ה' ונושעתם מאויביכם".

וכבר תמה המ"א בסימן תקע": למה אין אנו נוהגין לתקוע בעת צרה ואע"פ שאין תענית ציבור בבבל (ולכן אין שייך הכתוב בהלכה ד' ריש תענית בר"מ, היינו להתענות. הערת המלקט) מכל מקום הלא מדאורייתא מצוה לתקוע בלא תענית (כהלכה א' לעיל וכמצוה נ"ט בספר המצוות לרמב"ם. הערת המלקט). עכ"ל המ"א

תשובת הרב שטרנבוך: בכת"י וחלק מן המילים לא הבנתי וז"ל:

המצוות עשה מבואר ברמב"ם לא תקיעה לבד אלא לזעוק ולהריע, והיינו בעת שזועקים דוקא, ותפילותינו אינם בזעקה כראוי, ולכן כן במקרים... בלב בצום וצורך גדול תקנו בחצוצרות.

ועוד ענני הרה"ג בע"פ בשיחת טלפון, ליל שישי יחי ס"ב, שאכן נהגו בירושלים, לתקוע בשופר בעת תעניות. וכן שייך בכל עת שמקיימים תענית ותפילה עימה. הוספת המלקט: לפי המ"א המצוטט בגוף השאלה מובן שגם בלא תענית.

משרשי המצוה חינוך מצוה שפ"ד:

"לפי שבשעת הקרבן היו צריכים לכוין דעתם יפה בענייניו. כמו שידוע שהוא נפסל במחשבות ידועות. וגם כן צריך הקרבן כוונה שלימה לפני אדון הכל שציונו עליו. וגם כן בעת צרה צריך האדם כוון גדול בהתחננו לפני בוראו שירחם עליו ויצילהו מצרתו, ולכן נצטוו בתקיעת החצוצרות בעתם אלו. לפי שהאדם מהיותו בעל חומר צריך התעוררות גדול על הדברים. כי הטבע מבלי מעיר יעמוד כישן. ואין דבר יעוררוהו כמו קולות הניגון (כידוע הדבר, וכל שכן קול החצוצרות, שהוא הקול הגדול שבכל כלי הניגון. ועוד יש תועלת נמצא בקול החצוצרות מלבד התעוררות אל הכוונה, כי בכח הקולות יסיר האדם מלבו מחשבת שאר עסקי העולם ולא יתן לב באותה שעה כי אם בדבר הקרבן." וכן שיתן לב להרהר בתשובה בעת צרה בעת תפילתו לה'.

ולכן מאמינים בני מאמינים - חזק ונתחזקה בְּעַד-עַמְנוּ וּבְעַד עַרְי אֱלֵקִינוּ:

בכל יום שני בשעה 3 אחה"צ עד 4, במערת סנהדרין הקטנה, ליד קבר שמעון הצדיק זיעוכי"א אנו מקיימים מצות תפילה על צרות ישראל, מעומקא דליבא כראוי, ובד בבד מקיימים גם מצות

פרטים נוספים - 0573155149

תקיעה בחצוצרות.